

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä sekä Finanssivalvonnasta annetun lain ja vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä sekä Finanssivalvonnasta annetun lain ja vakuutusyhtiölain muuttamisesta (HE 229/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 8/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen tarjoamista ja jakelua koskevan Euroopan unionin asetuksen täydentämisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tällä lailla annetaan täydentävät säännökset yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta (PEPP) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1238, jäljempänä *PEPP-asetus*, soveltamisesta Suomessa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *PEPP-tuotteella* PEPP-asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua PEPP-tuotetta;

Eduskunnan vastaus EV 20/2022 vp

- 2) *PEPP-tarjoajalla* PEPP-asetuksen 2 artiklan 15 kohdassa tarkoitettua PEPP-tarjoajaa;
3) *PEPP-jakelijalla* PEPP-asetuksen 2 artiklan 16 kohdassa tarkoitettua PEPP-jakelijaa.

3 §

PEPP-tuotteen tarjoamista koskevat poikkeukset sovellettaviin säännöksiin

Vakuutusyhtiöiden ja vakuutusedustajien harjoittamaan PEPP-tuotteen tarjoamiseen ja jake-
luun ei sovelleta:

1) vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 24 §:n 2 momenttia, 25 §:n 2 momenttia, 27 §:n 2 momenttia, 28 §:n 2 momenttia, 35 §:ää, 36 §:n 1, 2 ja 4 momenttia, 37 §:n 1 ja 2 momenttia, 39 §:n 1, 2 ja 4 momenttia eikä 42, 43 ja 53 §:ää;

2) vakuutusopimuslain (543/1994) 4 b §:n 1 momenttia, 5 §:n 1 ja 3 momenttia, 5 a §:ää, 5 b §:n 1 momenttia eikä 6 §:n 1 momenttia;

3) kuluttajansuojalain (38/1978) 6 a luvun 11 §:n 2 momenttia;

4) vakuutuksesta annettavien tietojen toimittamistapaa koskevia vakuutusten tarjoamisesta annetun lain ja vakuutusopimuslain nojalla annettuja säännöksiä; eikä

5) vahinkovakuutustietoja sisältävän asiakirjan laatimisesta, sen sisältämistä tiedoista, esitystavasta ja asiakkaalle antamisesta vakuutusten tarjoamisesta annetun lain ja vakuutusopimuslain nojalla annettuja säännöksiä.

Sen lisäksi, mitä sijoituspalvelulaissa (747/2012) säädetään sijoituspalvelujen tarjoamisesta, tulee sellaisen sijoituspalveluyrityksen, jolle on myönnetty toimilupa mainitun lain 1 luvun 15 §:n 5 kohdassa tarkoitettuun sijoitusneuvontaan, noudattaa PEPP-tuotteen tarjoamisessa, mitä tämän lain 4 §:n 1 momentissa säädetään sijoituspalvelulain säännösten noudattamisesta sekä noudattaa, mitä sijoituspalvelulain 10 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään sijoitusneuvontaan liittyvästä selvennättävyydestä.

4 §

Muihin kuin 3 §:ssä tarkoitettuihin PEPP-tuotteen tarjoajiin sovellettavat erinäiset säännökset

Sen lisäksi, mitä PEPP-asetuksessa säädetään PEPP-tuotteen tarjoamisesta sekä sijoitusrahastolaissa (213/2019) ja vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa (162/2014) säädetään, tulee PEPP-tuotetta tarjoavan rahastoyhtiön ja vaihtoehtorahastojen hoitajan noudattaa mitä sijoituspalvelulain 7 luvun 9 §:ssä säädetään eturistiriitojen hallinnasta ja 10 luvun 1—3, 5—7, 11, 12 ja 15 §:ssä säädetään menettelytavoista asiakassuhteessa ja sillä tulee olla ajantasainen tuotehallintamenettely, jolla se varmistaa asianmukaisen eturistiriitojen hallinnan asiakkaan edun mukaisesti.

Muun kuin 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua sijoituspalveluyrityksen ja sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tulee PEPP-tuotteen tarjoamisessa PEPP-asetuksen lisäksi noudattaa, mitä 1 momentissa säädetään sijoituspalvelulain säännösten soveltamisesta PEPP-tuotteen tarjoamiseen.

Eduskunnan vastaus EV 20/2022 vp

5 §

PEPP-tuotteesta neuvontaa antavien henkilöiden ammattipätevyyttä ja tietoja koskevat vaatimukset

Sen lisäksi mitä muualla laissa säädetään sijoitusneuvontaa antavien henkilöiden ammattipätevyydestä, tulee PEPP-tuotteesta neuvoa antavalla luonnollisella henkilöllä olla tarvittavat vähimmäistiedot sen jäsenvaltion eläkejärjestelmän rakenteesta ja takaamista etuuksista, johon PEPP-tuotetta tarjotaan.

6 §

Kerryttämisvaiheen ja maksatusvaiheen ehdoista sopiminen

Tuloverolaissa (1535/1992) säädetään edellytyksistä, joiden täyttyessä eläketuotteen maksut voidaan vähentää verotuksessa, ja maksatusvaiheen eläkesuoritusten verokohtelusta.

7 §

Vahingonkorvausvastuu

Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 ja 6 luvun säännöksiä sovelletaan vahingonkorvauksen sovitteeluun ja korvausvastuun jakaantumiseen kahden tai useamman korvausvelvollisen kesken sillä osin kuin kyse on PEPP-asetuksen 31 ja 55 artiklassa tarkoitetuista tilanteista, joissa on useampi kuin yksi vahingonkorvausvelvollinen.

8 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 6 §:n 20 kohta ja 40 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 20 kohta laissa 524/2021 ja 40 §:n 2 momentin 10 ja 11 kohta laissa 379/2021, sekä

Eduskunnan vastaus EV 20/2022 vp

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 752/2012, 254/2013, 170/2014, 1071/2017, 296/2019, 524/2021 ja 954/2021, uusi 21 kohta, 40 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1071/2017, 1108/2018, 316/2020, 379/2021, 599/2021 ja 941/2021, uusi 12 kohta, 41 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 241/2018, 524/2021, 954/2021 ja / , uusi 7 momentti, jolloin nykyiset 7—16 momentti siirtyvät 8—17 momentiksi ja lakiin uusi 50 v § seuraavasti:

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

20) *merkittäväällä sidoksella* sijoituspalvelulain 1 luvun 26 §:n 1 momentin 15 kohdassa, luotolaitostoiminnasta annetun lain 5 luvun 12 §:ssä tai vakuutusyhtiölain 1 luvun 10 §:ssä tarkoitettua tilannetta, jossa kahden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön välillä on tarkemmin säädetty edellytykset täyttävä sidos;

21) *PEPP-asetuksella* yleiseurooppalaisesta yksilöllisestä eläketuotteesta (PEPP) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2019/1238.

40 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö tai rikkoo:

10) tiedonantovelvoiteasetuksen:

a) 4 artiklan 1—5 kohdan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta internet-sivuilla yhteisön tasolla;

b) 6 artiklan säännöksiä kestävyysriskien huomioon ottamisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

c) 7 artiklan säännöksiä haitallisten kestävyysvaikutusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa rahoitustuotteiden tasolla;

d) 8 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien edistämisen avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

e) 9 artiklan 1—4 kohdan säännöksiä kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa;

f) 10 artiklan 1 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien sekä kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta internetsivuilla;

g) 11 artiklan 1 tai 2 kohdan säännöksiä ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyvien ominaisuuksien ja kestävien sijoitusten edistämisen avoimuudesta määräaikaikatsauksissa;

h) 13 artiklan 1 kohdan säännöksiä markkinointiviestinnästä;

11) kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852, jäljempänä *taksonomia-asetus*, 5 artiklan säännöksiä ympäristön kannalta kestävien sijoitusten avoimuudesta ennen

Eduskunnan vastaus EV 20/2022 vp

sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa, 6 artiklan säännöksiä ympäristöominaisuuksia edistävien rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa tai 7 artiklan säännöksiä muiden rahoitustuotteiden avoimuudesta ennen sopimuksen tekemistä annettavissa tiedoissa ja määräaikaikatsauksissa; tai

12) PEPP-asetuksen 5—7 artiklan säännöksiä rekisteröintivelvollisuudesta ja säännöksiä virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta, joiden perusteella PEPP-tuote on rekisteröity Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen pitämään julkiseen keskusrekisteriin, 18 artiklan säännöksiä siirrettävyysspalvelun tarjoamisesta, 19 artiklan säännöksiä PEPP-tuotteen alatilin käyttämisestä, 20 artiklan säännöksiä uuden alatilin avaamista koskevasta tiedonantovelvollisuuksista, 21 artiklan säännöksiä siirrettävyyttä koskevien tietojen toimittamisesta toimivaltaisille viranomaisille, 22 artiklan säännöksiä PEPP-tarjoajia ja PEPP-jakelijoita koskevasta yleisperiaatteesta, 23 artiklan säännöksiä erityyppisiin PEPP-tarjoajiin tai PEPP-jakelijoihin sovellettavasta jakelujärjestelystä, 24 artiklan säännöksiä sähköisestä jakelusta ja muiden pysyvien välineiden käyttämisestä, 25 artiklan säännöksiä tuotehallintavaatimuksista, 26 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjasta, 27 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan kielestä, 28 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan sisällöstä, 29 artiklan säännöksiä markkinointiaineistosta, 30 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan tarkistamisesta, 31 artiklan säännöksiä siviilioikeudellisesta vastuusta, 32 artiklan säännöksiä biometrisiä riskejä kattavista PEPP-sopimuksista, 33 artiklan säännöksiä PEPP-avaintietoasiakirjan toimittamisesta, 34 artiklan säännöksiä PEPP-asiakkaan tarpeiden ja vaatimusten täsmentämisestä ja neuvonnan antamisesta, 35 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta koskevista yleisistä säännöksistä, 36 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotteen sisällöstä, 37 artiklan säännöksiä PEPP-etuusotetta täydentävistä lisätiedoista, 38 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille eläkkeelle siirtymistä edeltävässä vaiheessa ja PEPP-edunsaajille maksatusvaiheessa annettavista tiedoista, 39 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjille ja PEPP-edunsaajille pyynnöstä annettavista tiedoista, 40 artiklan säännöksiä yleisistä säännöksistä koskien raportointia kansallisille viranomaisille, 41 artiklan säännöksiä kerryttämisvaiheen sijoittamista koskevista säännöksistä, 42 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien sijoitusvaihtoehtoja koskevista yleisistä säännöksistä, 43 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjän tekemästä sijoitusvaihtoehdon valinnasta, 44 artiklan säännöksiä valitun sijoitusvaihtoehdon muuttamisen edellytyksistä, 45 artiklan säännöksiä PEPP-perustuotteesta, 46 artiklan säännöksiä riskien vähentämistekniikoista, 47 artiklan säännöksiä kerryttämisvaiheeseen liittyvistä ehdoista, 48 artiklan säännöksiä säilytysyhteisön säilytys- ja valvontatehtävistä, 50 artiklan säännöksiä PEPP-asiakkaiden valituksen ratkaisemisesta, 52 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun tarjoamisesta, 53 artiklan säännöksiä vaihtopalvelun käynnistämisestä, 54 artiklan säännöksiä vaihtopalveluun liittyvistä maksuista, 55 artiklan säännöksiä PEPP-säästäjien suojaamisesta taloudellisilta tappioilta tai 56 artiklan säännöksiä vaihtopalvelua koskevista tiedoista.

41 a §

Seuraamusmaksun enimmäismäärä eräissä tapauksissa

Jos seuraamusmaksu koskee 40 §:n 2 momentin 12 kohdassa mainittujen säännösten rikkomista, oikeushenkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään viisi miljoonaa euroa, mutta

Eduskunnan vastaus EV 20/2022 vp

kuitenkin enintään 10 prosenttia oikeushenkilön seuraamusmaksun määrittämistä edeltävän vuoden liikevaihdosta ja luonnolliselle henkilölle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 700 000 euroa

— — — — —

50 v §

Toiminta PEPP-asetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena

Finanssivalvonta toimii PEPP-asetuksen 61 artiklassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____ . Lain 40 §:n 2 momentin 10 kohdan c alakohta tulee kuitenkin voimaan 30 päivänä joulukuuta 2022.

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 3 b §:n 1 momentti, 11 luvun 4 §:n 4 momentti ja 31 luvun 4 §:n 2 momentti,
sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 3 b §:n 1 momentti ja 11 luvun 4 §:n 4 momentti laissa 303/2015 ja 31 luvun 4 §:n 2 momentti laissa 1514/2015, seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

3 b §

Pieni vakuutusyhtiö

Pienellä vakuutusyhtiöllä tarkoitetaan, jollei 2—4 momentista muuta johdu, seuraavat edellytykset täyttävää yhtiötä:

- 1) yhtiön kokonaisvakuutusmaksutulo ei ylitä 5 400 000 euroa vuodessa;
- 2) yhtiön tai yhtiön kuлуessa 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyritysryhmään ryhmän 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärä ei ylitä 26 600 000 euroa vuodessa;

Eduskunnan vastaus EV 20/2022 vp

3) yhtiön liiketoiminta ei sisällä vakuutus- tai jälleenvakuutustoimintaa, joka kattaa vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vakuutusluokkiin 11—15 kuuluvia riskejä, paitsi jos ne muodostavat mainitun lain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja liitännäisriskejä; ja

4) yhtiön liiketoimintaan ei kuulu jälleenvakuutustoimintoja, joiden osuus sen kokonaisvakuutusmaksutuloista ylittää 600 000 euroa tai joiden osuus sen 10 luvun 2 §:n mukaisen vastuuvelan kokonaismäärästä ylittää 2 700 000 euroa tai joiden osuus ylittää 10 prosenttia sen kokonaisvakuutusmaksutuloista tai 10 prosenttia sen 10 luvun 2 §:n mukaisesta vastuuvelasta.

11 luku

Pääomavaatimukset

4 §

Vähimmäispääomavaatimus ja sen laskeminen

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vähimmäispääomavaatimus on vähintään:

1) vahinkovakuutusyhtiössä vakuutusluokista annetun lain mukaisiin vahinkovakuutusluokkiin 10—15 kuuluvaa vakuutustoimintaa harjoitettaessa ja henkivakuutusyhtiössä 4 000 000 euroa;

2) vahinkovakuutusyhtiössä, joka harjoittaa muuta kuin 1 kohdassa tarkoitettua vahinkovakuutustoimintaa, 2 700 000 euroa;

3) jälleenvakuutusyhtiössä 3 900 000 euroa; sekä

4) jälleenvakuutusyhtiössä 1 300 000 euroa.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

4 §

Yhteisön rinnakkaisvakuutus

Riski on suuri, jos se kuuluu:

1) vakuutusluokista annetun lain 2—8 §:ssä tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 4—7, 11 tai 12;

2) vakuutusluokista annetun lain 7 §:ssä tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 14 tai 15, jos vakuutuksenottaja on ammattimaisesti mukana teollisessa tai kaupallisessa toiminnassa tai jossakin vapaassa ammatissa, ja riskit liittyvät tällaiseen toimintaan; tai

Eduskunnan vastaus EV 20/2022 vp

3) vakuutusluokista annetun lain 3—8 §:ssä tarkoitettuun vahinkovakuutusluokkaan 3, 8—10, 13 tai 16, ja vakuutuksenottajan tilinpäätös tai, jos vakuutuksenottaja kuuluu konserniin, konsernitilinpäätös täyttää vähintään kaksi seuraavista edellytyksistä:

- a) taseen loppusumma on yli 6 600 000 euroa;
- b) nettoliikevaihto on yli 13 600 000 euroa;
- c) työntekijöitä on tilikauden aikana keskimäärin yli 250.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 15.3.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri